

||| månadens epiztel

Epizteln sammanfattar årets SVARM-rapport, beskriver principerna i EUs förslag till förordning om djurhälsa och redogör för det första svenska fallet av Seoul-hantavirus hos en tamråtta. Texten är sammanställd av Mikael Propst, SVA.

SVARM 2012

Årets rapport från SVA med data om antibiotikaanvändning till djur och antibiotikaresistens hos bakterier från djur och livsmedel presenterades vid ett pressseminarium i början av juni (se separat referat på annan plats i tidningen).

Nytt för i år är att rapporterna från SVAs program SVARM och Smittskyddsinstitutets motsvarande program från humansjukvården, SWEDRES, helt integrerats i en gemensam rapport – SWEDRES-SVARM 2012.

I stort visar rapporten att situationen avseende antibiotikaresistens hos bakterier från såväl människor som djur är gynnsam i ett internationellt perspektiv. Den bekräftar därmed att den svenska strategin med ansvarsfull användning av antibiotika och begränsning av spridning av resistens fungerar. Försäljningen av antibiotika för djur under 2012 var totalt 11 745 kg. Uttryckt som mg aktiv substans per skattat kilo levandevikt av livsmedelsproducerande djur var försäljningen 15,6 mg/kg vilket är 26 procent lägre än för fem år sedan. En minskad försäljning noterades för alla antibiotikaklasser.

Trots det fördelaktiga läget dyker nya resistenstyper upp. Under 2012 hittades ESBL-bildande bakterier för första gången hos kalvar och värphöns i Sverige.

Länk till Swedres-Svarm-rapporten: www.sva.se/SVARM-rapporter.

Foto: SVA

NY FÖRORDNING OM DJURHÄLSA INOM EU

EU-kommissionen lade den 6 maj fram ett förslag till en ny förordning om djurhälsa till Europaparlamentet och rådet. Förslaget läggs i ett paket om fem rättsakter som fått namnet ”Friskare djur, sundare växter och en säkrare jordbruksbaserad livsmedelskedja – En moderniserad lagstiftning för ett mer konkurrenskraftigt EU”.

Förordningen om djurhälsa syftar enligt kommissionen till att göra lagstiftningen enklare, modernare och mer sammanhållen än nuvarande EU-lagstiftning. Övervakning och tidig upp-

SWEDRES-SVARM-rapporten 2012 visar att antibiotikaresistenssituationen i Sverige hos såväl människor som djur är gynnsam i ett internationellt perspektiv.

täckt av sjukdomar stärks och djurhållarnas och andras ansvar för djurhälsan klargörs. Det är också ett ökat fokus på smittskydds-förebyggande åtgärder. En förteckning över prioriterade sjukdomar eller smittor ska tas fram och dessa ska sedan kategoriseras för hur de ska hanteras genom olika åtgärder. Vidare innehåller förslaget bland annat grundläggande regler för förflyttning av djur och produkter, införsel av djur och produkter samt export.

Förslaget är i form av en förordning och därmed direktgällande i samtliga medlemsstater. Medlemsstaterna kan dock ha strängare regler inom sitt territorium för vissa områden som t ex förflyttning av djur, bekämpning och övervakning.

Förslaget kommer nu att behandlas inom Europa-parlamentet och rådet, som behöver vara överens om den slutliga texten. Förordningen börjar tillämpas 36 månader efter att den trätt i kraft.

SEOUL-HANTAVIRUS KONSTATERAT HOS SVENSK TAMRÅTTA

Seoul-hantavirus och antikroppar mot samma virus har nyligen för första gången konstaterats hos en tamråtta i Sverige. Råttan var importerad från Storbritannien för närmare två år sedan.

Hantavirus förekommer i ca 35 varianter över hela världen. Varje hantavirustyp har sitt speciella värddjur, olika gnagare, och utbredningen av de olika virus typerna beror bland annat på var värddjuret finns. Värddjuret blir vanligtvis symtomlösa smittbärare. De kan utsöndra virus under lång tid, ibland under hela sitt liv. De olika virusarterna ger huvudsakligen upphov till två typer av sjukdomar hos människa: lungsyndrom eller hemorragisk feber med njursyndrom.

Beroende på vilken virusart som infekterar människan kan symtomen bli olika allvarliga. Det i Sverige sedan många år förekommande

ATT TÄNKA PÅ VID BLODPROVSTAGNING AV RÅTTA

Blodprovstagning av råtta kan vara komplicerad. Provtagningen bör utföras av erfaren personal och det rekommenderas att råttan är sövd. Blodprovet tas från ven på bakbenet (v saphena) eller svansen.

För att förebygga eventuell smitta är det lämpligt att provtagaren använder skyddshandskar och andningskydd, klass P2 eller P3. Det material som behövs är 0,5 ml blod i rör utan tillsats och 0,5 ml blod i rör med tillsats av EDTA. Råttor kan också lämnas in levande till SVA för provtagning före avlivning.

Puumalaviruset, som orsakar sorkfeber, ger relativt milda symtom och det nu aktuella Seoulviruset orsakar medelsvåra symtom. Symtomen för båda dessa virustyper är influensaliknande och man kan också drabbas av njurproblem som kan vara i upp till flera veckor.

Under vintern 2012/2013 påvisades i Storbritannien två fall av Seoul-hantavirusinfektion hos människa. Man har också konstaterat Seoul-hantavirus hos råttor som varit i närheten av eller i kontakt med de infekterade människorna. Seoul-hantavirus finns i Asien och Europa. I Europa har, förutom i Storbritannien, virus också setts hos råttor i Belgien, Frankrike och nu alltså för första gången i Sverige.

Smitta sprids framför allt via inandning av damm som förorenats av råtturin och -avföring (t ex i spån och strö i burar) eller via direktkontakt med saliv, urin eller avföring från råtta.

Ett projekt har nu startats för att undersöka förekomsten av antikroppar mot Seoul-hantavirus hos tamråttor i landet. Projektet drivs av Smittskyddsinstitutet i samarbete med SVA. Målsättningen är att analysera blod från ca 100 råttor. ■

■ ■ Telefonnumret till SVAs epizootologjour är 018-67 40 01.

■ ■ Detta nummer kan enbart användas då SVAs växel är stängd, dvs utanför ordinarie arbetstid. Epizootijouren ger råd och hjälp till veterinärer vid misstanke om epizootisjukdom. Provsvar eller allmänna råd kan inte ges på detta nummer.

noterat

MRSA hos hund i Väst-sverige

■ ■ I början av augusti rapporterade Skara djursjukhus den första upptäckta MRSA-smittade hunden i Västra Götaland.

– Vi tror att djuren smittats av männi-

skor, säger Björn Bengtsson, SVA, i en kommentar till TT.

MRSA eller "meticillinresistent *Staphylococcus aureus*" tillhör en typ av stafylokokker som är motståndskraftiga mot den stora gruppen betalaktamantibiotika, dit bland annat penicillin, amoxicillin och cefalosporiner hör. Meticillinresistens hos *Staphylococcus aureus* är anmälningspliktigt och anmälan görs oftast av det diagnostiserande laboratoriet till Jordbruks-

verket och länsstyrelsen. Smittskyddsläkaren i landstinget ska också informeras.

I Sverige konstaterades MRSA för första gången hos hund hösten 2006 medan MRSA hos katt påvisades först i februari 2009. Majoriteten av hundar med MRSA-infektion hade en sårinfektion av något slag. Totalt har 20 fall av MRSA hos hund konstaterats sedan 2006.

Källa: Pressmeddelande från SVA den 2 augusti. ■